

Temat : Problemy moralne współczesnego społeczeństwa.

Polecenie:

1. Omów trzy wybrane przez siebie najpoważniejsze problemy moralne współczesnego społeczeństwa.

Załącznik: skan podręcznika WOS str.47-49.

Teorie wspólnotowe zakładają, że społeczność jest czymś więcej niż tylko sumą jednostek. Dobro społeczności jest nadrzędne wobec interesu jednostki, mającej obowiązek pomagać tym, którzy gorzej sobie radzą.

Sprawiedliwość jako uprawnienie to teoria, która kładzie nacisk na posiadanie dóbr. Określa się trzy podstawowe zasady sprawiedliwego społeczeństwa:

- sprawiedliwe pozyskanie (legalne nabycie dobra),
- sprawiedliwe przekazanie (legalna sprzedaż lub legalne oddanie dobra),
- dochodzenie praw (możliwość odwołania się do odpowiednich instytucji, jeśli dobro jest nielegalnie pozyskane lub przekazane).

Istotą tej koncepcji jest więc przekonanie, że przestrzeganie prawa w zdobywaniu i gromadzeniu dóbr materialnych stanowi podstawę sprawiedliwości społecznej.

Sprawiedliwość jako równość szans to koncepcja zakładająca, że każdy powinien mieć te same możliwości rozwoju i działania. Podstawą umowy społecznej są dwie zasady – zasada wolności i zasada dyferencji (zróżnicowania). Zgodnie z zasadą wolności każdy może wybrać rodzaj życia, jeśli tylko nie szkodzi tym innym. Zasada dyferencji zakłada, że ludzie będą wyznaczać sobie w życiu różne cele, ponieważ są różni, mają odmienne zainteresowania, zdolności i aspiracje. Sprawiedliwe jest więc takie zorganizowanie społeczeństwa, by każda jednostka miała wolność wyboru własnej drogi życiowej.

● Problemy moralne współczesnego społeczeństwa

Problemy moralne współczesnego społeczeństwa są złożone i w różnych państwach różnie rozstrzygane przez przepisy prawa, normy etyczne czy zasady religijne.

Aborcja jest przedmiotem najpoważniejszych sporów etycznych współczesnego świata. Chodzi tu bowiem o ludzkie życie. Aborcja to przerwanie ciąży przez zabieg chirurgiczny lub w sposób farmakologiczny. W Polsce obowiązuje ustawa z 1993 roku (z późniejszymi zmianami) o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach przerywania ciąży. Według niej prawo do życia podlega ochronie również w fazie płodowej. Dopuszcza się możliwość wykonania aborcji jedynie w szpitalu na pisemną prośbę kobiety, gdy:

- ciąża zagraża życiu lub zdrowiu matki,
- zdiagnozowano ciężkie upośledzenie płodu,
- ciąża powstała w wyniku czynu zabronionego (np. gwałtu).

Przeprowadzenie aborcji jest zabronione w momencie, gdy płód osiągnął zdolność do samodzielnego życia poza organizmem matki. Zmiany kodeksu karnego z 1997 roku wprowadziły odpowiedzialność karną za naruszenie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach przerywania ciąży.

● dobro społeczności ponad dobrem jednostki

● przestrzeganie prawa w gromadzeniu dóbr materialnych

● zapewnienie jednostce wolności wyboru własnej drogi życiowej

● zabieg przerwania ciąży

● dopuszczenie wyjątków w prawie do życia

zabójstwo człowieka nieuleczalnie chorego na jego żądanie lub pod wpływem współczucia dla niego

prawa chronione przez system prawny i normy etyczne danego kraju

Eutanazja jest również przedmiotem sporu, w którym chodzi o istotną wartość, jaką jest życie człowieka, tyle że w tym wypadku u jego schyłku. Eutanazja jest to skrócenie życia człowiekowi ciężko choremu, cierpiącemu, który nie ma szans na wyzdrowienie i prosi o przyspieszenie śmierci. Taką decyzję może też podjąć w imieniu nieprzytomnego chorego rodzina lub lekarz. W polskim prawie eutanazja jest zabroniona, ale dopuszcza ją prawodawstwo kilku państw na świecie, między innymi Holandii, Belgii i Japonii. Jej zwolennicy uważają, że człowiek jest wolny i może decydować również o momencie swojej śmierci. Może więc rozstrzygnąć o tym, czy chce cierpieć i biologicznie wegetować, pozostając uzależnionym od innych, często obcych ludzi, oraz od urzędzeń medycznych. Przeciwnicy wysuwają argumenty religijne i moralne, przekonując, że człowiekowi nie wolno zabijać w żadnych okolicznościach ani siebie, ani innych. Każde cierpienie ma sens, medycyna nie jest w stanie wykluczyć możliwości poprawy stanu zdrowia pacjenta, więc zawsze należy mieć nadzieję. Niebezpieczne wydaje się też przyznanie lekarzom prawa do uśmiercania. Pacjent traci wtedy pewność, że lekarz będzie go zawsze ratował. Przystaje mu ufać, obawiając się, że z powodów na przykład ekonomicznych może przyspieszyć jego śmierć.

Prawa jednostki gwarantowane są w ramach międzynarodowego systemu ochrony praw człowieka, na który składają się ratyfikowane przez państwa konwencje (np. międzynarodowe paktów praw człowieka) oraz organizacje międzynarodowe, takie jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, czy organizacje pozarządowe, jak choćby „Amnesty International”. Gwarancje przestrzegania praw człowieka zawierają również konstytucje państw demokratycznych. Jednak prawne gwarancje ochrony praw jednostki nie wystarczają. Zbyt często mamy obecnie do czynienia z ich łamaniem. Świadczą o tym liczne przykłady związane z konfliktem bałkańskim, wojną domową w Rwandzie, brutalnym traktowaniem więźniów w Chinach, Turcji, Brazylii i innych krajach. O przestrzeganiu praw człowieka w danym kraju decyduje nie tylko system prawny, ale przede wszystkim system norm etycznych. Uprawnienia jednostki będą przestrzegane, jeśli w danym społeczeństwie życie człowieka i jego godność znajdują się na szczycie hierarchii wartości.

Szczególnym przykładem łamania praw człowieka jest **zjawisko korupcji**. Narusza ono równe prawo każdego człowieka do zajmowania stanowisk publicznych, zatrudnienia, opieki zdrowotnej, oświaty. Jest przykładem nieprzestrzegania norm prawnych i etycznych zarówno przez osobę, która wręcza korzyści, jak i tę, która je przyjmuje lub wręcz ich żąda.

W wielu przypadkach przyczyną łamania praw człowieka jest **nietolerancja**. Tolerancja (łac. *tolerare* – wytrzymywać, znosić) polega na świadomym uznawaniu prawa innych ludzi do wyznawania wiary, posiadania poglądów politycznych i wyboru stylu życia. Nietolerancja polega więc na ograniczaniu praw i represjonowaniu osób, które wyznają inną wiarę,

mają odmienne poglądy większość preferencje są ją lub słuchają innej muzyki

„Zważywszy, że uznanie praw wszystkich członków społeczności do wolności i pokoju na świecie jest warunkiem koniecznym dla przetrwania i rozwoju ludzkości. Zważywszy, że nieposzanowanie praw człowieka prowadzi do aktów barbarzyństwa i przemocy. Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych (1948)”.
Wstęp do: P

Etyczny aspekt ochrony zwierząt umowy i konwencje międzynarodowe. Jednak mimo postępów w ochronie zwierząt, ich status prawny jest nadal niski. W znacznym stopniu zwierzęta są traktowane jako przedmioty. Zwolennicy postawy etycznej uważają, że zwierzęta mają prawo do życia w środowisku naturalnym. **Prawa zwierząt** – to bieżąca problematyka w debacie o etyce. Często humanitarne podejście do zwierząt nie jest stanowiskiem etycznym, ale jedynie emocjonalną reakcją społeczną. Najczęściej dotyczy to zwierząt w okolicznościach:

- warunki hodowli, transportu i zabijania zwierząt oraz dla uzyskania futer;
- wykorzystywanie zwierząt w celach naukowych;
- wykorzystywanie zwierząt w celach rekreacyjnych; duktów;
- polowania, hodowla zwierząt w celach sportowych;
- znęcanie się nad zwierzętami.

Świadome zadawanie cierpienia zwierzętom świadczy o niskim poziomie cywilizacji. Niegodne człowieka, niezgodne z jego wartościami, nie jest przyjąte na określenie zwierząt są przekonani, że zwierzęta są przyrodzonymi stworzeniami. Ich status jest właśnie nasz stosunek do nich.

Wiele gatunków zwierząt, takich jak nosorożce, słonie afrykańskie, zagniewane, zginęły. Przyczyną jest nie tylko to, że mają cenne skóry, ale także to, że są po prostu wartościowym trofeum.

mają odmienne poglądy polityczne, reprezentują nieakceptowane przez większość preferencje seksualne, a nawet tych, którzy inaczej się ubierają lub słuchają innej muzyki.

„Zważywszy, że uznanie przyrodzonej godności oraz równych i niezbywalnych praw wszystkich członków rodziny ludzkiej jest podstawą wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie.

Zważywszy, że nieposzanowanie i nieprzestrzeganie praw człowieka doprowadziło do aktów barbarzyństw, które wstrząsnęły sumieniem ludzkości (...). Zgromadzenie Ogólne ogłasza niniejszą Powszechną deklarację praw człowieka (...).”

Wstęp do: Powszechna deklaracja praw człowieka z 10 grudnia 1948 roku

Etyczny aspekt ochrony środowiska. Środowisko naturalne chronią umowy i konwencje międzynarodowe oraz właściwe przepisy prawa lokalnego. Jednak mimo pewnego postępu stan ochrony naszego środowiska naturalnego nadal pozostawia wiele do życzenia. Skuteczność ochrony w znacznym stopniu zależy od naszych postaw w stosunku do natury.

Zwolennicy postawy ekologicznej opowiadają się za traktowaniem środowiska naturalnego jako harmonijnej całości.

Prawa zwierząt – to bardzo istotny problem etyczny współczesnej cywilizacji. Często humanitarne przepisy pozostają jedynie teorią, a ich naruszanie nie jest stanowczo piętnowane ani przez prawo, ani przez opinię społeczną. Najczęściej prawa zwierząt są łamane w następujących okolicznościach:

- warunki hodowli, transportu i uboju zwierząt w celach spożywczych oraz dla uzyskania futra;
- wykorzystywanie zwierząt do eksperymentów medycznych;
- wykorzystywanie zwierząt do testowania kosmetyków i innych produktów;
- polowania, hodowla oraz tresura zwierząt dla celów rozrywkowych;
- znęcanie się nad zwierzętami (głodzenie, bicie, zniewalanie).

Świadome zadawanie zwierzętom bólu lub zabijanie ich świadczy o okrucieństwie i jest niegodne człowieka, niezależnie od definicji przyjętej na określenie zwierzęcia. obrońcy zwierząt są przekonani, że miarą człowieczeństwa jest właśnie nasz stosunek do zwierząt.

Wiele gatunków zwierząt, takich jak na przykład foki, nosorożce, słonie afrykańskie, zagrożonych jest wyginieciem tylko dlatego, że mają cenione przez ludzi futro lub są po prostu wartościowym trofeum myśliwskim.

Powszechna
deklaracja praw
człowieka

stosunek
człowieka do natury
miarą ochrony
środowiska

stosunek ludzi
do zwierząt miarą
człowieczeństwa

